

*Inicijativa za REKOM
Initiative for RECOM
Иницијатива за РЕКОМ
Nisma për KOMRA
Pobuda za REKOM*

Predsjednik Crne Gore, gospodin Filip Vujanović
Predsjednik Hrvatske, gospodin Ivo Josipović
Predsednik Srbije, gospodin Boris Tadić
Član Predsjedništva BiH, gospodin Nebojša Radmanović
Član Predsjedništva BiH, gospodin Željko Komšić
Član Predsjedništva BiH, gospodin Bakir Izetbegović
Predsednica Kosova, gospođa Atifete Jahjaga
Predsednik Makedonije, gospodin Ѓopre Иванов
Predsednik Slovenije, gospodin Danilo Türk

Predmet: osnivanje REKOM-a

Sarajevo, Beograd, Priština, Zagreb, Skopje, Podgorica, Ljubljana
7. oktobar 2011.

Poštovani predsjedniče Crne Gore,

Obraćamo vam se jer smatramo da građani zemalja nastalih na prostoru nekadašnje SFRJ imaju potrebu i pravo da saznaju sve činjenice o ratnim zločinima i drugim masovnim kršenjima ljudskih prava počinjenim tokom ratnih sukoba 1990-tih godina, kao i kasnijim posljedicama tih ratova.

Post-jugoslovenska društva već više od decenije, otkada je oružje zanijemjelo, ne uspijevaju da se izbore sa teškim nasljeđem ratne prošlosti, velikim dijelom zbog toga što su mnoge činjenice o ubijenim, prisilno nestalim, mučenim, protjeranim, o ljudima koji su patili na toliko različitih, strašnih načina, još uvijek nepoznate. Imena malog broja mrtvih se znaju, porodice više od 13.000 prisilno nestalih i dalje tragaju za svojim najdražima, žrtve nemaju sistematske mogućnosti da traže i dobiju pravedne reparacije, a nedostatak pouzdano utvrđenih činjenica o stradalima koristi se za političku manipulaciju, nacionalističku promociju, podsticanje mržnje i netrpeljivosti.

Inicijativa za osnivanje Regionalne komisije za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava na području nekadašnje SFRJ (REKOM) pokrenuta je kako bi činjenice o stradalima konačno bile utvrđene i prihvaćene od svih strana, te kako bi naša društva prestala da poriču i relativizuju zločine činjene u njihovo ime. To je podsticaj da javnost i države priznaju nepravdu nanijetu žrtvama, da se najzad čuje i glas preživjelih i porodica

stradalih, da im bude omogućeno da javno iskažu svoje patnje, da ih čujemo neposredno, da im umjesto prećutkivanja i poniženja bude pruženo suosjećanje i solidarnost.

Osnivanje REKOM-a podržali su brojna udruženja žrtava i njihovih porodica, ratni veterani i bivši logoraši iz svih post-jugoslovenskih zemalja, vjerske zajednice, nevećinske etničke grupe, aktivisti za ljudska prava, brojni pravnici, pedagozi i historičari, a naročito veliki broj mladih.

Ovim pismom želimo da damo glasnu i snažnu podršku Inicijativi za REKOM, jer vjerujemo da je utvrđivanje, objavljivanje i prihvatanje činjenica na regionalnom nivou neophodno svima, kako bismo stvorili osnovu da se žrtvama vrati dostojanstvo, da budu zadovoljena njihova prava, da bude utvrđena sudbina prisilno nestalih i da se strahote zajedničke nam bliske prošlosti nikada ne ponove.

Inicijativa za REKOM je najbolja prilika da najzad prestanemo da o prošlosti govorimo i mislimo kao da ona još uvijek traje, da se sa njome suočimo, da počnemo da pamtimo i učimo iz nje, umjesto što nastavljamo da je živimo.

Uz ovaj društveni, inicijativa za REKOM ima potencijal svježeg i mjerodavnog izvora podataka za pravosuđe, istoriju i politiku u regionu, a naročito za stvaralačko moralno i psihološko preispitivanje konteksta iz kojeg potičemo i u kojem živimo, kapacitet presudnog uticaja na budućnost i na osvajanje davnije prošlosti u ime te nove budućnosti. Inicijativa za REKOM može da učini boljim naša društva, a prije svega nas same.

Mi, kojima je rat u Jugoslaviji sa svim posljedicama predmet profesionalnog istraživanja i umjetničkog viđenja, povod za razmišljanje i zabrinutost o sudbini sjećanja i istine, u svoje i u ime etike posla kojim se bavimo, tražimo da učinite sve što je u vašoj moći da ta inicijativa zaživi i da REKOM započne rad na osnovu Statuta koji je nakon godina konsultacija sa građanima cijelog regiona usvojila Skupština Koalicije za REKOM.

S poštovanjem,

Andrej Nikolaidis, publicist, Crna Gora

Božena Jelušić, publicistkinja i profesorka književnosti, Crna Gora

Branko Baletić, reditelj, Crna Gora

Duško Vuković, novinar, Crna Gora

Janko Ljumović, direktor Crnogorskog narodnog pozorišta, Crna Gora

Leo Djokaj, pisac i kompozitor, Crna Gora

Marija Perović, rediteljka, Crna Gora

Slobodan Marunović, glumac, Crna Gora

Varja Đukić, glumica, Crna Gora

Žaklina Oštir, glumica, Crna Gora

Aleš Debeljak, književnik, profesor, Fakultet društvenih nauka, Ljubljana, Slovenija

Andrej Rozman Roza, glumac, Slovenija

Boris A. Novak, književnik, Slovenija

Boris Vezjak, filozof, Pedagoški fakultet, Maribor, Slovenija

Božidar Slapšak, profesor, Filozofski fakultet, Ljubljana, Slovenija

Božo Repe, historičar, publicist, profesor, Filozofski fakultet, Ljubljana, Slovenija

David Tasić, publicist, Slovenija

Dušan Jovanović, urednik, Slovenija
Dušan Nećak, historičar, profesor, Filozofski fakultet, Ljubljana, Slovenija
Goran Vojnović, književnik, Slovenija
Igor Mekina, novinar, Slovenija
Janez Janša, glumac, Slovenija
Josip Osti, pesnik, Slovenija
Marjan Strojani, pesnik, Slovenija
Matevž Krivic, pravnik i publicista, Slovenija
Metka Mencin Čepelj, sociološkinja, Fakultet društvenih nauka, Ljubljana, Slovenija
Milena Zupančič, glumica, Slovenija
Miroslav Slana - Miroslav, pesnik, književnik i dramatičar, Slovenija
Mitja Čander, pisac, Slovenija
Mladen Dolar, profesor, Filozofski fakultet, Ljubljana, Slovenija
Neža Kogovšek Šalamon, istraživač, Mirovni institut, Ljubljana, Slovenija
Oto Luthar, historičar, Istraživački institut Slovenačke akademije nauka i umetnosti, Slovenija
Radko Polič, glumac, Slovenija
Sergej Flere, publicist, Filozofski fakultet, Maribor, Slovenija
Spomenka Hribar, spisateljica, Slovenija
Svetlana Slapšak, dekanica ISH (Institutum Studiorum Humanitatis), Slovenija
Tone Peršak, urednik i književnik, Slovenija
Uršula Lipovec Čebren, antropološkinja, Filozofski fakultet, Ljubljana, Slovenija
Veno Taufer, pesnik, Slovenija
Vera Kržišnik Bukič, sociološkinja i publicistkinja, Institut za narodnostna pitanja, Slovenija
Vinko Moderndorfer, dramatičar, pisac i urednik, Slovenija
Vlado Miheljak, sociolog, Fakultet društvenih nauka, Ljubljana, Slovenija
Alma Prica, glumica - dramska prvakinja, Hrvatska
Borut Šeparović, kazališni urednik, Hrvatska
Drago Pilsel, novinar, Hrvatska
Henri Erceg, novinarka, Hrvatska
Igor Štikl, pisac, Hrvatska
Ivica Đikić, novinar i pisac, Hrvatska
Lenka Udovički, urednik, Hrvatska
Jurica Pavičić, novinar, pisac i filmski kritičar, Hrvatska
Mate Matišić, dramatičar, scenarist, skladatelj i glazbenik, Hrvatska
Miljenko Jergović, pisac, novinar, Hrvatska
Nadežda Čačinović, filozofkinja, predsjednica hrvatskog P.E.N.-a, Hrvatska
Nenad Puhovski, urednik, Hrvatska
Oliver Frljić, kazališni urednik, Hrvatska
Predrag Lucić, novinar, pisac i urednik, Hrvatska
Predrag Matvejević, pisac i publicist, Hrvatska
Rade Šerbedžija, glumac, Hrvatska
Sibila Petlevski, spisateljica, Hrvatska
Slavenka Drakulić, spisateljica i novinarka, Hrvatska
Slavko Goldstein, novinar, nakladnik i pisac, Hrvatska
Slobodan Šnajder, pisac i publicist, Hrvatska
Urša Raukar, glumica, Hrvatska
Viktor Ivančić, novinar i pisac, Hrvatska
Vilim Matula, glumac, Hrvatska

Vinko Brešan, redatelj, Hrvatska
Zdravko Zima, esejist, kolumnist i književni kritičar, Hrvatska
Žarko Puhovski, profesor filozofije politike, Filozofski fakultet Zagreb, Hrvatska
Ališer Sijarić, kompozitor, BiH
Amir Imširević, pisac, BiH
Braco Dimitrijević, konceptualni umetnik, BiH
Damir Uzunović, pisac, BiH
Dejan Zorić, glumac, BiH
Denis Tanović, reditelj, BiH
Dino Merlin, muzičar, BiH
Dino Mustafić, reditelj, BiH
Dragan Jovičić, glumac, BiH
Ermin Bravo, glumac, BiH
Goran Samardžić, pisac, BiH
Haris Pašović, reditelj, BiH
Jasmila Žbanić, redateljica, BiH
Jusuf Hadžifejzović, konceptualni umetnik, BiH
Nenad Veličković, pisac, BiH
Safet Zec, slikar, BiH
Selma Spahić, redateljica, BiH
Zlatko Topčić, dramski pisac, BiH
Aleksandra Jovićević, teatrološkinja, Srbija
Biljana Srbljanović, dramska spisateljica, Srbija
Božo Koprivica, pisac, Srbija
Branka Petrić, glumica, Srbija
Branko Cvejić, glumac, Srbija
Dejan Mijač, reditelj, Srbija
Dragan Velikić, pisac, Srbija
Egon Savin, reditelj, Srbija
Filip David, književnik, Srbija
Gorčin Stojanović, reditelj, Srbija
Iva Milošević, rediteljka, Srbija
Ivan Čolović, pisac i izdavač, Srbija
Kokan Mladenović, reditelj, Srbija
Lazar Stojanović, reditelj, Srbija
Milena Dragičević – Šešić, profesorka, Fakultet dramskih umetnosti, Srbija
Mirjana Karanović, glumica, Srbija
Nikola Đuričko, glumac, Srbija
Nikola Samardžić, istoričar, Srbija
Radmila Lazić, pesnikinja, Srbija
Slobodan Šijan, reditelj, Srbija
Stevan Filipović, reditelj, Srbija
Svetislav Basara, književnik, Srbija
Teofil Pančić, novinar i pisac, Srbija
Vladimir Arsenijević, pisac, Srbija
Azem Vllasi, advokat, Kosovo
Bekim Lumi, reditelj, Kosovo
Doruntina Basha, dramaturškinja, Kosovo

Eliza Hoxha, pevačica, Kosovo
Engjëllushe Morina, Iniciativa Kosovare per Stabilitet, Kosovo
Enver Petrovci, glumac i reditelj, Kosovo
Jeton Neziraj, reditelj, Kosovo
Kushtrim Hoxha, glumac, Kosovo
Kushtrim Koliqi, reditelj, Kosovo
Veton Nurkollari, reditelj, Kosovo
Zana Hoxha Krasniqi, rediteljka, Kosovo
Андрејана Јаневска, музички уметник, Македонија
Вајруш Мјаку, глумец, Македонија
Билјана Ванковска, професор, политиколог, Филозофски факултет, Македонија
Билјана Тануровска-Ќулавковска, Локомотива: Нови иницијативи во уметноста и културата, Македонија
Богдан Богданов, хемичар, професор, Македонија
Венко Андоновски, писател и професор, Филолошки факултет, Македонија
Visar Vishka, glumac i producent, Македонија
Владимир Петрушевски, писател и професор, Природно-математички факултет, Македонија
Гордана Силјановска-Давкова, професор, Правни факултет, Македонија
Daut Dauti, novinar i publicist, Македонија
Димитар Мирчев, политиколог, професор, Македонија
Драгана Заревска, уметник, Македонија
Елизабета Шелева, spisateljica i професор, Филолошки факултет, Македонија
Зоран Арсовски, slikar, Македонија
Ирена Стефоска, istoričar, Institut za nacionalnu istoriju, Македонија
Iso Rusi, novinar, Македонија
Јасна Котеска, spisateljica i професор, Филолошки факултет, Македонија
Јован Донеv, професор, Evrobalkan, Македонија
Катерина Колозова, професор filozofije i ženskih studija, Македонија
Константин Тесторидес, novinar, Македонија
Лилјана Дирјан, spisateljica, Македонија
Љубомир Цуцуловски, filozof, професор, Филозофски факултет, Македонија
Маја Бојаџиевска, професор, Филолошки факултет, Македонија
Ристо Лазаров, писател, Македонија
Роберт Алаџозовски, писател, Македонија
Светлана Антиќ-Јовчевска, novinarka, Македонија
Синиша Станковиќ, писател и novinar, Македонија
Славица Инџевска, zamenica izvršnog direktora, Institut za otvoreno društvo, Македонија
Слаѓана Димишковска, novinarka, Македонија
Стојанка Мирчева, професор, Македонија
Тодор Чепреганов, istoričar, direktor Instituta za nacionalnu istoriju, Македонија
Ferid Muhić, писател и професор u penziji, Македонија
Halil Zendeli, писател i izdavač, Македонија
Шенка Колозова, glumica, Македонија